سەیدسادقییەکان جگە لە شەقام، ئاسۆیەکی تریان نەبوو

✍ ئا: ئەنوەر حەمەغەریب

ئەوانەی کە لەگەڵ خەم و ئازارەکانی خەڵکی ئەم شارەدا دەژین و دەست و پەنجەیان لەگەڵ بێباکیی حکومەتدا نەرم کرد لە هەمبەر ئەم شارەدا، دەزانن گەنجانی شار بۆچی خرۆشان و حکومەتیان بەرد باران کرد.

کارا محەمەد، چالاکوان و یەکێك لە گەنجەکانی شار، پێیوایە خۆپیشاندانی سەیدسادق بە تەواوی نارەزایی خەڵك بوو لە بەرامبەر دەسەڵاتی حکومەت، ئەو حکومەتەی کە ناوی حکومەتی خەڵکە و هیچی بۆ خەڵك نییە. کارا دەڵێت: "توورەبوونی چەندساڵەی خەڵك لەپەراوێزخستنی شارەکەمان و لە هەموو ڕوویەکەوەK واتا هیچ شتێك نەبووە کە بۆ ژیان پێویست بێت و سەیدسادقییەکان لێی بێبەش نەبووبن. گۆزەکە زوو لێی ڕژابوو، بەڵام خەڵك هەرخۆی دەخواردەوە، حکومەت بێگوێ و چاو بوو تا لەبری توورەبوون خەڵك بە چاوی دوژمن لە حکومەتیان دەڕوانی، تائێستاش ئەوە هەربەردەوامە. لەم کاتی قەیران و شەڕی نەتەوەییەشدا خەڵك ڕقی لەم حکومەتەیە بەخۆیشمەوە، ئەوە وای کرد لەبری خۆپیشاندان، خەڵك شۆڕشی بەرپا کرد".

کارا باس لە توندووتیژی و ڕەشبگیریی گەنجان دەکات لەلایەن هێزە ئەمنییەکانەوە و دەڵێت: "دیکتاتۆرەکان ترسنۆکترینەکانی دونیان، هۆکاری توندووتیژییەکانیش ئەوەبوو کە ئەم ترسنۆکانە بۆ خۆپارێزییان، لە یەکەم ڕۆژدا گەنجێکیان بە ناوی (بڕیار حەسەن) شەهید کرد. ئەو گەنجێکی سادە بوو، ئێستا ئەو شەهیدە، پاڵەوانی هەمیشەیی شارە و ئێمەومانان سوێند بە گۆڕی دەخۆین. بەمەوە نەوەستان، هەردونیا تاریك داهات کەوتنە (ڕەشبگیری) خەڵك، من ئەم دەستەواژەیەم لە کەسوکارمەوە بیستبوو لە سەردەمی سەدام حسێندا، بەڵام خۆم سەرەتای ئێوارە یەکەم کەسبووم کە بەر ئەو لێشاوی ڕەشبگیرە کەوتم. هێزە ئەمنییەکان توندووتیژ بوون، هەموویان توندووتیژ بوون، وەکو دەزگا هیچیان دۆست نەبوون، هەریەکە و بە ڕێگای خۆی بۆ دامرکاندنەوەی خەڵك کاری دەکرد، بەڵام لەناو هێزە ئەمنییەکاندا تاك هەبوو کە وەکو ئێمە دڵگەرم بوو، جلەکانی دادەکەند و ماوەیەك شانبەشانی گەنجانی شار شەڕی ەکرد".

به هەمان شێوەش ئاراز ئەحمەد پێیوایە زوڵمی دەسەڵات بەرانبەر خەڵکی ئەمشارە گەنجانی هێناوەتە سەرشەقام "خۆپشاندانەکانی قەزای سیدسادق. لە ئەنجامی ئەو زوڵمە زۆرەی کە دەرهەق بەدانیشتوانی قەزای سیدسادق کرا، کە خۆی دەبینییەوە لە نەبوونی خزمەتگوزاریی سەرەتایی، نەبوونی دامودەزگای پێویست، نەبوونی کۆلێژ و پەیمانگا".

خالید حەمەئەمین شاتوانی دروود و سڵاو بۆ گیانی شەهید بڕیار دەنێرێت و دەڵێت "لە ساڵیادی شەهید بڕیاردا بە داخێکی زۆرەوە دەمەوێ ئەوە بلێم کە شەهید بڕیار تەنها شەهیدی بنەماڵەکەی و شارەکەی نییە، بەڵکوو شەهیدی هەموو هەرێمەکەمانە، نەك تەنها لە ڕێگای ئازادی و دیموکراسی، بەڵکو لەپێناو زانست و زانیاری و خزمەتگوزاری گیانی خۆی بەخت کرد، چونکە شەهید بڕیار لە ناڕەزایەتی و خۆپیشاندانە ڕەواکەی ٢ /١/ ٢٠١٤ دا وەك گەنجێکی خوێنگەرم هەڵگری دروشمێك بوو کە لەسەر

لافیتەکەی نووسرابوو (کوا زانکۆ و پەیمانگاکەمان؟)، کە بەداخەوە لە باتی ئەوەی بە وشەی جوان وەڵامێکی ئەرێنی بدرێتەوە لەلایەن ئیدارەی شارەکەوە، بەڵکو خۆیان شاردەوە و بەو جۆرە خۆپیشاندانەکە چەند ڕۆژێکی خایاند و هێزی دەرەکی دیکەی ئەملا و ئەولایان هێنایە سەر شارەکەمان و بە فیشەك وەڵامی داواکارییە ڕەواکانی سەیدسادقیان دایەوە، لە ئەنجامدا بڕیار شەهید بوو، داواکاریی سەر لافیتەکەیان خستە سەر زەوی و بووە قوربانیی دەستی تاوان".

خالید باس لەوەش دەکات کە بە هاتنی هێز و کلێتە ڕەشەکان لە دەرەوە و هێزی دەرەکی، دۆخی شاریان تێکداوە. "شەهیدکردنی بڕیار، تاوانێکە هیچ پاساوێکی بۆ نییە و پینە ناکرێ، پێویستە ئەو ڕاستییەش بڵێین کە هێزەکانی پۆلیس و ئاسایشی سەیدسادق دەورێکی ئەرێنی و باشیان دەگێڕا، بەڵام کاتێك هێزی دەرەکی و کڵێتە ڕەشەکان هاتن، دۆخی شارەکەیان تێك دا و ئەو کارەساتەی لێ کەوتەوە".

پەرلەمانتار ئومێد حەمەعەلی، کە دانیشتووی قەزاکەیە، بۆ ئەو ساڵیادە دەڵێت "خۆپیشاندانەکان بەرەنگاربوونەوەی کۆمەڵێك بنپێخستن و هەوڵی لەمێژینەی ئەو هێزانە بوو کە لە ڕووی سیاسی و ئابووری و گەشەکردنی خزمەتگوزارییەوە ئاستەنگی گەورەیان بۆ ئەو شارە دروست کردووە. ڕەهەندێکی گەورەی ئەو خراپەکارییانە، ئەو نادادییە بەرفراوانەبوو کە تەواوی کۆمەڵگەی ئێمەی شپرزە کردبوو، لە ڕووی گیانی و ژیانی و ئابوورییەوە".

بە بڕوای ئومێد حەمەعەلی، سەیدسادقییەکان جگە لە شەقام هیچ ئاسۆیەکی تریان نەبوو. "سەیدسادق ڕێگەیەکی تر و ئاسۆیەکی جیاوازتری لە خۆپیشاندان لەوکاتەدا

لەبەردەمدا نەمابوو. نزیکەی دوو دەیەی ڕابردوو لە ڕێگەی حزب و ڕێکخراو و یاداشت و واژوو کۆکردنەوە و ناڕەزایی بچووك بچووکی سیاسی و کۆمەڵایەتییەوە دەنگی خۆی ئاشکرا دەکرد و دەیگەیاندە بەرپرسان، بەڵام وەڵامێکی ڕاستەقینە و ڕاستگۆیانە بە داواکارییەکانی خەڵکی ئەو شارە نەدرایەوە. بۆیە دانیشتوانی ئەو قەزایە شەقامیان هەڵبژارد، جیاواز لە ڕابردوو دەرکەوتنیان کاریگەر و هەژێنەر بوو بۆ تەواوی سیستمی فەرمانڕەوایی و کاراکتەرە ڕامیارییەکانی".

ئەو پەڕلەمانتارە لەسەر کاریگەرییەکانی ئەو خۆپیشاندانە و ڕۆڵی سەرجەم چین و توێژەکان دەڵێت "بەدڵنیاییی چین و توێژەکانی ئەو شارە هەریەکە و بەپێی توانا و سەنگی کۆمەڵایەتی خۆی، بەشدار و جۆشدەری ڕووداوەکە بوون. خوێندکاران بە گشتی لە بنەڕەتی و ئامادەیی و خوێندکارانی زانکۆ کاراکتەری سەرەکی و بونیادنەر بوون. گەنجان کە گەلێك چین و توێژیان لە خۆیان کۆکردووەتەوە، ڕەنگی خۆپیشاندانەکەیان بە ڕەنگی خۆیان ڕەنگ کردبوو. کرێکاران و جووتیاران و مامۆستایان و فەرمانبەران و چین و توێژەکانی تر، هەریەکەو بە بیرێك و ڕۆڵ و پێگەیەکی جیاوازەوە بەشدار و تێکەڵاو بە شەپۆك و جووڵەی خۆپیشاندەرەکان بووبوون".